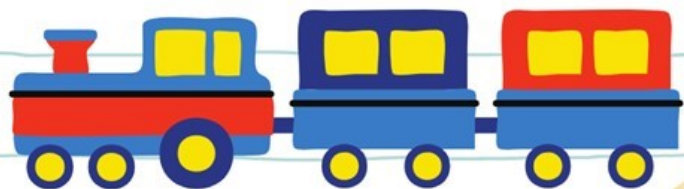

HEWA S. KHALID

KURDISH

ALPHABET

ئەلفبەیی زمانی کوردی

سلاو مامۆستای به‌رێز، دایک و باوکی ئەزیز...

ئەم کتێبه تایبه‌ته به‌ فیڕکردنی پیته‌کانی زمانی کوردی به‌ شیوازیکی ستاندارد و له‌سه‌ر بنه‌مای تایبه‌تمه‌ندییه‌کانی فیڕکردنی منداڵ. بۆ داڕشتنی کتێبه‌که، پشت به‌ ئەلفبێی قوتابخانه‌کان به‌ستراوه، سه‌ره‌رای هه‌بوونی تیبینی له‌سه‌ر داڕشتن و رینووسی به‌رده‌ست. ئەمه‌ش له‌ پیناوی ئەوه‌ی قوتابی به‌ئاسانی له‌ وانه‌کان تیڤگات و سودمه‌ند بێت.

جگه‌ له‌ قوتابیانی سه‌ره‌تایی، ئەم کتێبه ده‌کریت به‌کار به‌هیندریت بۆ فیڕکردنی خویندکارانی پیگه‌یشتووش. ئەمه کتیبی فیڕکاری رینووسی زمانی کوردیه بۆ هه‌موو ئاسته‌کان، ئەلفبیه‌که به‌ ئەلفبێی جیهانی و ئەلفبێی لاتینی زمانی کوردی، که زیاتر بۆ نوسینی زاری کوردی باکوری (کورمانجی) به‌کار دێت، ده‌وله‌مه‌ند کراوه. ئەمه‌ش به‌ مه‌به‌ستی سوودگه‌یاندن به‌و که‌سانه‌ی، که به‌ زمانی کوردی نه‌یانخویندوه یان ده‌یانه‌ویت زمانی کوردی وه‌کوو زمانی دووهم فیڕ بن. هیوادارم ئەم کتێبه ببێته ئاسانکارییه‌ک بۆ هه‌مووان.

د. هیوا سلام خالد

مامۆستای به‌شی زمانی کوردی، زانکۆی کۆیه.

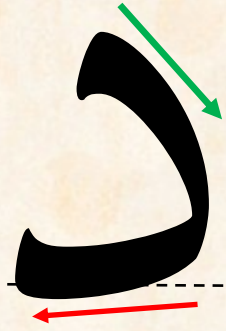
hewasalam@gmail.com

IPA: [d]

Kurdish (Kurmanji): D/d

وانه‌ی یه‌که‌م: پیتی (د) له زمانی کوردیدا

به‌رد

په‌رده

ده‌رگا

بخوینه‌وه!

له بیرت بی‌تا!

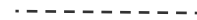
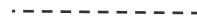
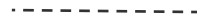
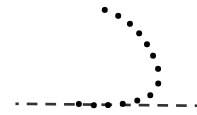
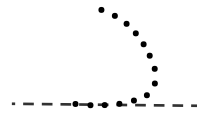
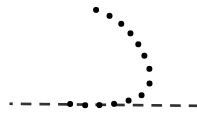
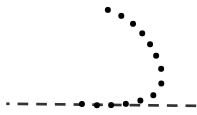
نووسینی زمانی
کوردی له راسته‌وه
ده‌ست پێ ده‌کات..

بنووسه!

د د د د

وانه‌ی یه‌که‌م: راه‌ینان

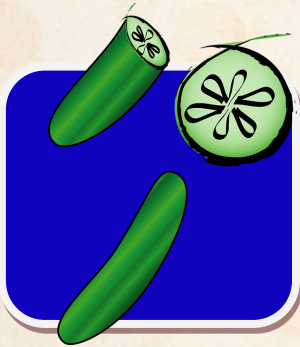
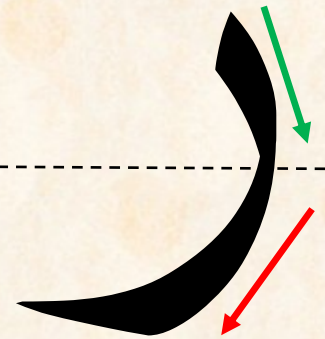
تکایه، چند جاریک پیتی (د) بنوسه!

IPA: [r]

Kurdish (Kurmanji): R/r

وانه‌ی دووهم: پییتی (ر) له زمانی کوردیدا

خه یار

تری

بخوینته وه!

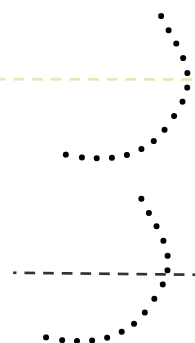
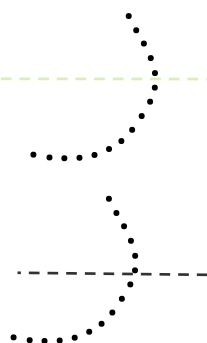
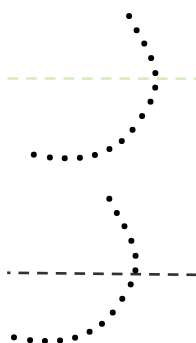
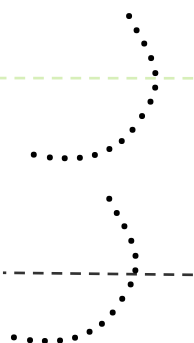

بنووسه!

وانه‌ی دووهم: راهیتان

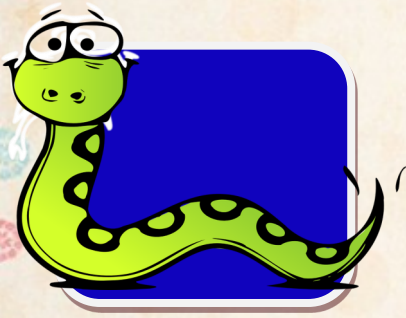
تکایه، چند جاریک پیتی (ر) بنووسه!

IPA: [a:]

Kurdish (Kurmanji): A/a

بزویتی درێژ له زمانی کوردیدا

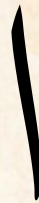
مار

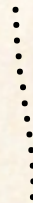
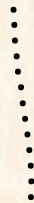
باران

بخویننهوه!

بنووسه!

بزویتی درپښ: راهیتان

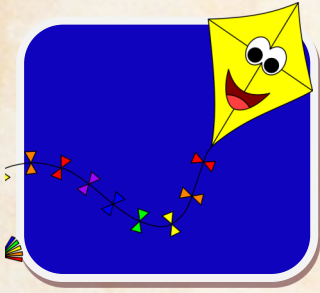
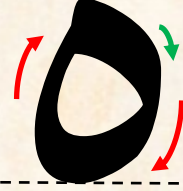
تکایه، چند جاریک پیتی (۱) بنووسه!

A handwriting practice grid consisting of four columns and ten rows. Each column starts with a dotted '1' above a dashed line. Below this line are four more dashed lines, creating a space for writing. The first row of each column contains a dotted '1' for tracing. The remaining rows are blank dashed lines for independent practice.

IPA: [ɛ]

Kurdish (Kurmanji): E/e

بزوینی کورت له زمانی کوردیدا

کۆلاره

دهم

بخوینهوه!

ه

ه

ه

ه

بنوسه!

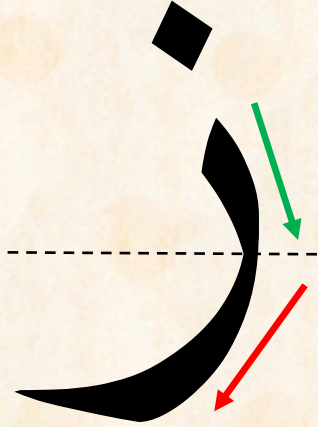
بزوینی کورت: راهینان

IPA: [z]

Kurdish (Kurmanji): Z/z

وانه‌ی سییه‌م: پیتی (ز) له زمانی کوردیدا

مۆز

بزن

زهوی

بخوینه‌وه!

ز

ز

ز

ز

بنوسه!

وانه‌ی سییه‌م: راهینان

تکایه، چند جاریک پیتی (ز) بنووسه!

ز ز ز ز

ز ز ز ز

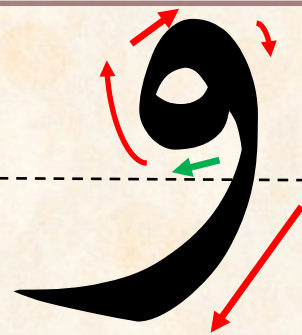

IPA: [u], [w]

Kurdish (Kurmanji): U/u, W/w

وانه‌ی چواره‌م: پیتی (و) له زمانی کوردیدا

چاو

ئاوینه

وینه

بخویننه‌وه!

و

و

و

و

بنووسه!

وانه‌ی چوارهم: راهینان

تکایه، چند جاریک پیتی (و) بنووسه!

و و و و

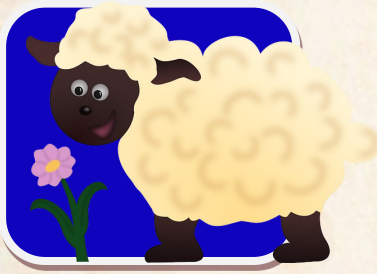
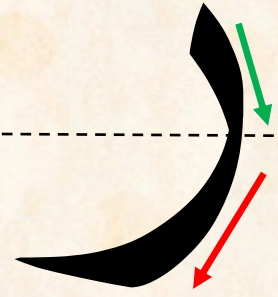
و و و و

IPA: [r]

Kurdish (Kurmanji): R/rr

وانه‌ی پینجه‌م: پیتی (ر) له زمانی کوردیدا

مه ر

زه ر افه

روژ ر

بخوینه‌وه!

بنووسه!

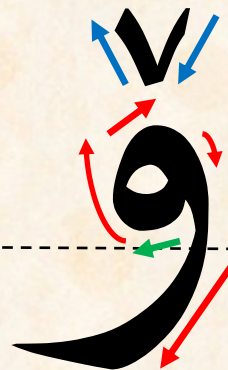

وانه‌ی پینجه‌م: راهینان
تکایه، چند جاریک پیتی (ر) بنوسه!

IPA: [o]

Kurdish (Kurmanji): O/o

وانه‌ی شه‌شهم: پیتی (ۆ) له‌ زمانێ کوردیدا

برۆ

مۆم

بخویننه‌وه!

ۆ

ۆ

ۆ

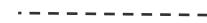
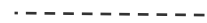
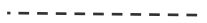
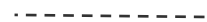
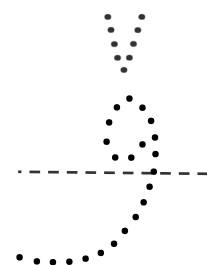
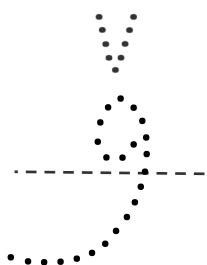
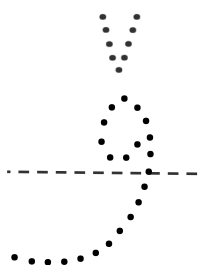
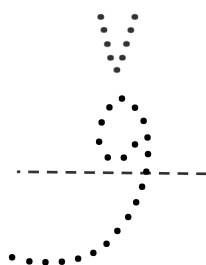
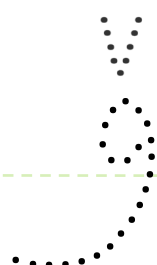
ۆ

بنووسه!

وانه‌ی شه‌شهم: راهینان

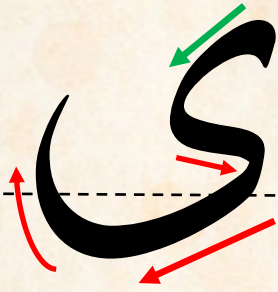
تکایه، چند جاریک پیتی (ۆ) بنووسه!

IPA: [j], [i:]

Kurdish (Kurmanji): Y/u, Î/î

وانه‌ی چه‌وتهم: پیتی (ی) له زمانی کوردیدا

مراوی

کیسه‌ل

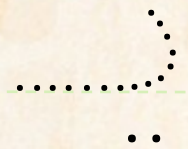

یاری

بخوینه‌وه!

ی ی پ پ

بنووسه!

وانه‌ی سییه‌م: راهینان

تکایه، چند جاریک پیتی (ز) بنووسه!

یه یه یی یی

یه یه یی یی

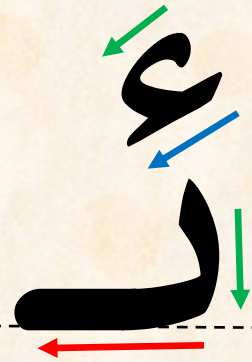

IPA: Organizer letter

Kurdish (Kurmanji): .....

وانه‌ی هه‌شته‌م: پیتی (ئ) له زمانی کوردیدا

ئاو

بخویننه‌وه!

ئا

ئا

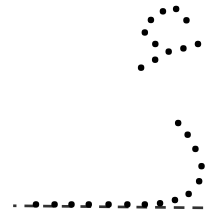
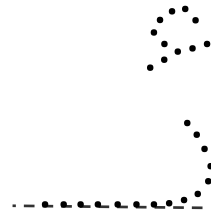
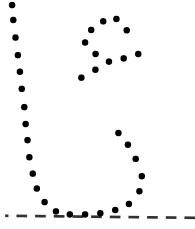
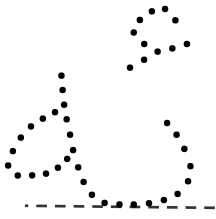
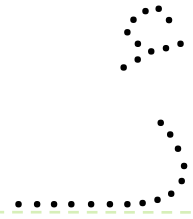
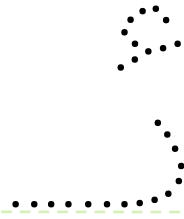
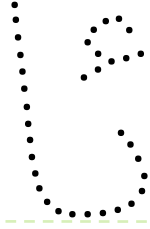
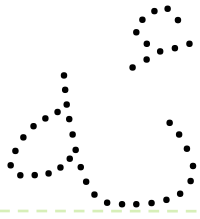
ئا

ئا

بننوسه!

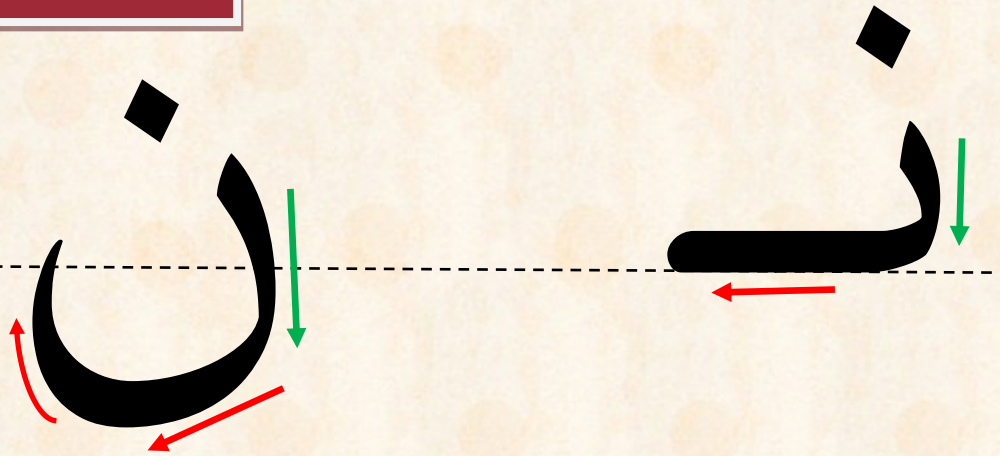
وانه‌ی هه‌شتم: راهیان
تکایه، چند جاریک پیتی (د) بنووسه!

IPA: [n]

Kurdish (Kurmanji): N/n

وانه‌ی نوێه‌م: پیتی (ن) له زمانى كوردیدا

ددا ن

شانه

نان

بخوینهوه!

ن ن ن ن

بنووسه!

وانه‌ی نۆیه‌م: راهیټنان

تکایه، چه‌ند جارېک پیتی (ن) بنووسه!

نه

نا

ن

ن

نه

نا

ن

ن

IPA: [ʒ]

Kurdish (Kurmanji): J/j

وانه‌ی دهیه‌م: پیتی (ژ) نه زمانی کوردیدا

پۆژ

قرژال

ژووشک

بخوینه‌وه!

ژ

ژ

ژ

ژ

بنوسه!

وانه‌ی دهیه‌م: راهینان
تکایه، چند جاریک پیتی (ژ) بنووسه!

Handwriting practice for the Persian letter 'Z' (ژ). The page features a grid of four columns and two rows. Each cell contains a dotted 'Z' for tracing. The first row is separated from the second by a dashed green line. Below the tracing examples are several sets of horizontal dashed lines for independent practice.

وانه‌ی دهیه‌م: راهینان
تکایه، بیخوینه‌وه و بینووسه‌وه!

دارا وهره.

ئه‌وانه ده‌ریا و ئه‌ژین.

ده‌ریا و ئه‌ژی وهرن.

دار ئاو ده‌دهین.

بینووسه‌وه!

زمانی کوردی

شیرین و خوڤشه
زاخاوی هوڤشه
زمانی کوردی

دهنگی چیاپه
وا له دل دایه
زمانی کوردی

میراتی ماده
دلّمان پیی شاده
زمانی کوردی

لاوک و چهیرانه
شای زمانانه
زمانی کوردی.

* نویسنی (د. هیوا سلام) له ژیر کاریگه‌ریی شیعری (زمانی کوردی) ی سکویی چه‌سه‌ن نوسراوه.

IPA: [e:]

Kurdish (Kurmanji): Ê/ê

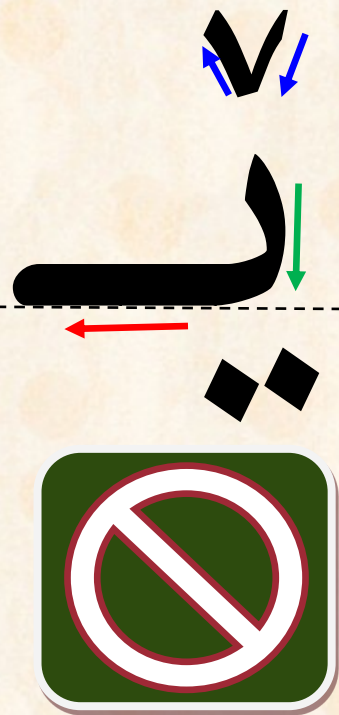
وانه ی یازدهم: پیتی (ئ) له زمانێ کوردیدا

ترێ

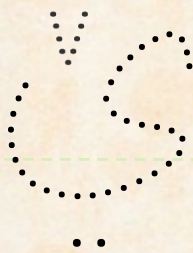
سیو

بخویننه وه!

پ پ ی ی

بنووسه!

وانه‌ی یازدهم: راهینان

تکایه، چند جاریک پیتی (ی) بنوسه!

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

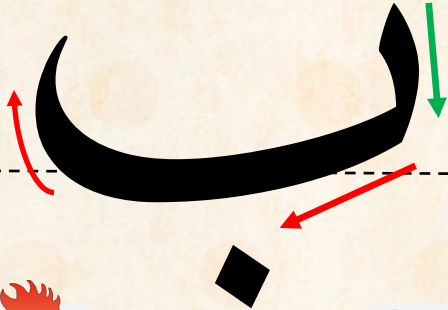

IPA: [b]

Kurdish (Kurmanji): B/b

وانه‌ی دوازدهم: پیتی (ب) له زمانی کوردیدا

که له باب

که باب

باران

بخویننه وه!

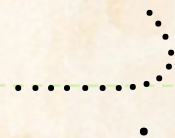
ب

ب

ب

ب

بنووسه!

وانه‌ی دوازدهم: راهیتان

تکایه، چند جاریک پیتی (ب) بنوسه!

ب

به

ب

ب

ب

به

ب

ب

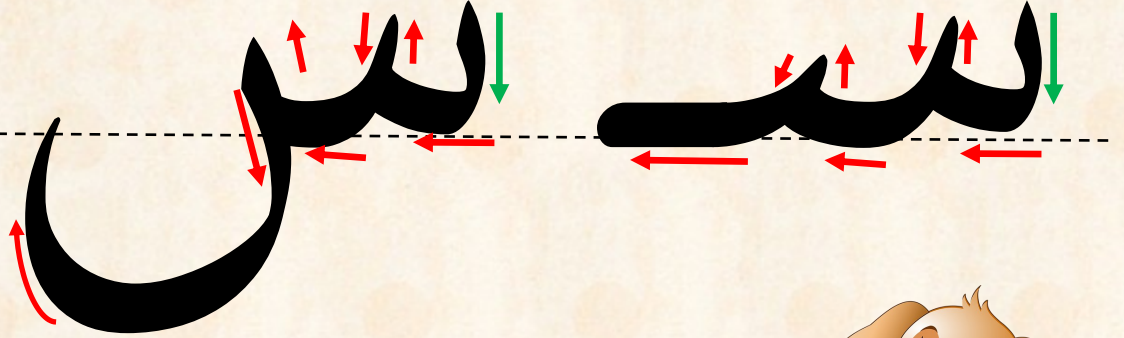

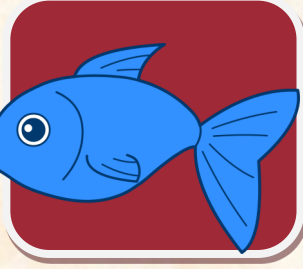
IPA: [s]

Kurdish (Kurmanji): S/s

وانه‌ی سی‌زده‌م: پیتی (س) له زمانی کوردیدا

گیلاس

ماسی

سه‌گ

بخویننه‌وه!

س س س س

بنووسه!

وانه‌ی سیّزدهم: راهینان

تکایه، چند جارّیک پیتی (س) بنووسه!

س س ه س

س س ه س

كوردستان

كوردستان، كوردستان
نیشتمانی جوان
هەر بژی به شادی
سه‌ربه‌ستی و ئازادی
هەر بژی ، هەر بژی ، هەر بژی.

لووتكه‌ی به‌رزی گه‌ردن كه‌شت
نزاری سپی، به‌رخوری ره‌شت
دۆلی كپ و چه‌می خورپ
دارستانی زه‌به‌ند و چپرت
به‌هه‌شتی سه‌ر زه‌مینن
هیلانه‌ی خو‌شی ژینن
جیگه‌ی نو‌شن
ئاگر تیژكه‌ری ئیله‌ام و هو‌شن.

عه‌بدو‌لا گۆران

وانهى سىزدهم: راهىنان

تکايه، بيخوينهوه و بينووسهوه!

سۆران و سيروان بران.

ئەوان دەرۆن بۆ سهيران.

ئەوه سهيارهه ئهوانه.

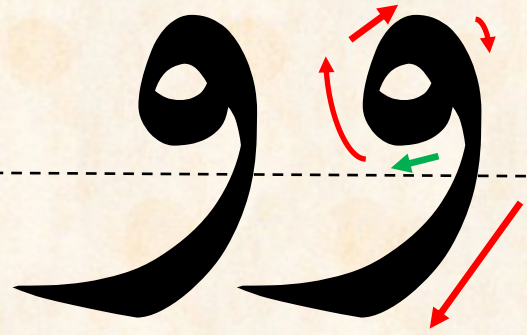
ئەوان زۆر وريا و زيرهكن.

بينووسهوه!

IPA: [u:]

Kurdish (Kurmanji): û/û

وانه‌ی چواردهم: پیتی (وو) له زمانی کوردیدا

توو

توور

بخویننه وه!

وو

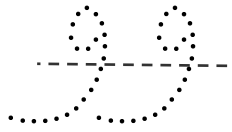
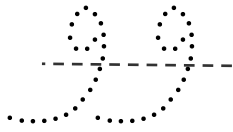
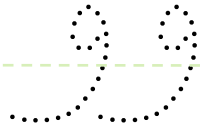
وو

وو

بنووسه!

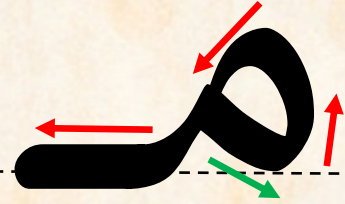
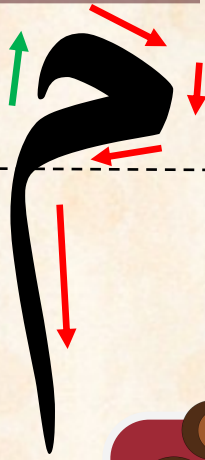
وانه‌ی چواردهم: راهینان
تکایه، چند جاریک پیتی (وو) بنوسه!

IPA: [m]

Kurdish (Kurmanji): M/m

وانه‌ی پازده‌م: پیتی (م) له زمانی کوردیدا

مۆم

مه‌یمون

مه‌ر

بخوینه‌وه!

م

م

م

م

بنووسه!

وانه‌ی پازدهم: راهینان

تکایه، چند جاریک پیتی (م) بنووسه!

ا

ه

م

ه

ا

ه

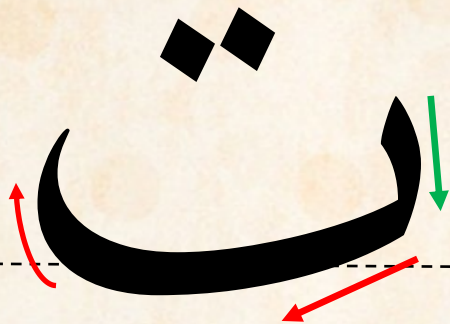
م

ه

IPA: [t]

Kurdish (Kurmanji): T/t

وانه‌ی شازدهم: پیتی (ت) له زمانی کوردیدا

سه‌عات

کۆتر

تری

بخوینه‌وه!

ت ت ت ت

بنووسه!

وانه‌ی شازده‌م: راهینان

تکایه، چند جاریک پیتی (ت) بنوسه!

تا

ته

ت

ت

تا

ته

ت

ت

وانه‌ی شازدهم: راهینان

تکایه، بیخوینه‌وه و بینووسه‌وه!

تارا برِوانه،

ئه‌م میرووانه به‌ریز ده‌رۆن.

ئه‌وانه ده‌رۆن بو ژووره‌وه.

ئیتر زستانه، ده‌ره‌وه سارده.

بینووسه‌وه!

وهرزه‌گان

پاییز وهرزی خه‌زانه
کاتی گه لاریزانه
دلخوشین هر هر موومان
چووینه‌وه قوتابخانه.

دوای پاییزیش زستانه
وهرزی به‌فر و بارانه
له خویندن به‌رده‌وامین
زستان وهرزیکی جوانه.

دواتر به‌هار دیتته‌وه
دنیا ده‌پرازیته‌وه
له‌گه‌ل هاتنه‌وه‌ی نه‌ورؤز
دلمان ده‌گه‌شیته‌وه.

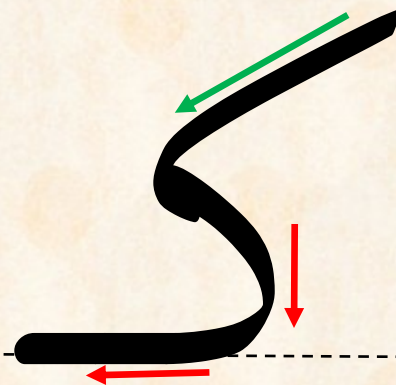
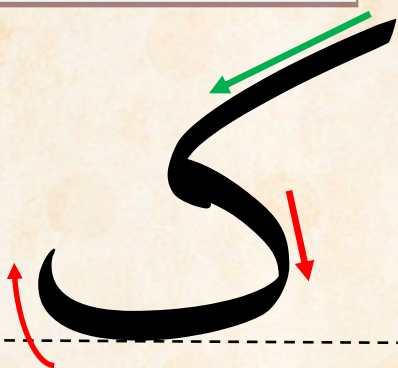
دوای به‌هاریش هاوین دئ
دلخوش ده‌بن شار و دئ
میوه دیننه بازار
شوتی و هه‌نجیر و تری.

د. هیوا سلام

IPA: [k]

Kurdish (Kurmanji): K/k

وانه‌ی چه‌قده‌م،: پیتی (ک) له زمانی کوردیدا

مشک

چۆله‌که

کۆتر

بخوینه‌وه!

ک ک ک

بنووسه!

وانه‌ی جه‌قدهم: راه‌یتان
تکایه، چند جاریک پیتی (ک) بنووسه!

ک

که

ک

ک

ک

که

ک

ک

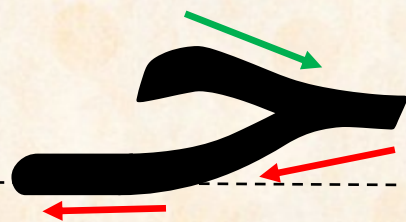
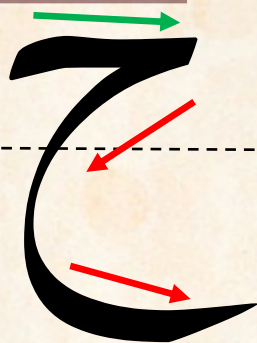

IPA: [ħ]

Kurdish (Kurmanji): H/h

وانه‌ی هه‌ژده‌م: پیتی (ح) له زمانی کوردیدا

مزرّاح

رّیّحانه

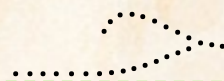
حوشتر

بخوینه‌وه!

ح ح

ح ح

بنووسه!

وانه‌ی هه‌ژده‌م: راهینان

تکایه، چند جارێک پیتی (ح) بنوسه!

ح

ح

ح

ح

ح

ح

ح

ح

IPA: [ʃ]

Kurdish (Kurmanji): Ş/ş

وانه‌ی نۆزده‌م: پیتی (ش) له زمانى كوردیدا

ش

ش

میش

مشك

شیر

بخوینه‌وه!

ش

ش

ش

ش

بنووسه!

ش

ش

وانهى نۆزدهم: راهيئان

تکايه، چەند جارېک پيټى (ز) بنووسه!

ش ش ش ش

ش ش ش ش

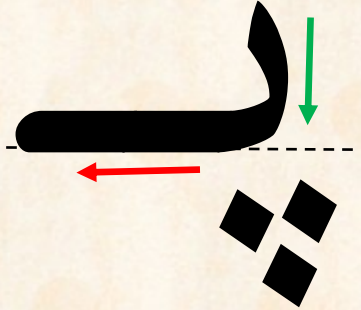

IPA: [p]

Kurdish (Kurmanji): P/p

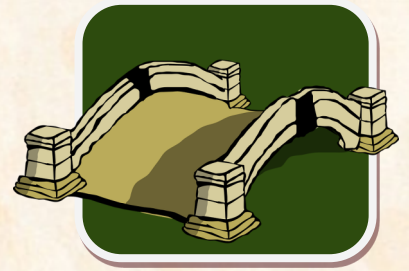
وانه‌ی بیستم: پیتی (پ) له زمانه کوردیدا

تۆپ

په‌پوله

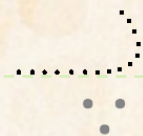

پرد

بخوینهوه!

بنووسه!

وانه‌ی بیستم: راهینان

تکایه، چند جاریک پیتی (پ) بنوسه!

پ

• •
•

پ

• •
•

پ

• •
•

پ

• •
•

پ

• •
•

پ

• •
•

پ

• •
•

پ

• •
•

وانەى بىستەم: راھىنان

تکايە، بىخوئىنەوہ و بىنووسەوہ!

شارا مامۆستايە.

ئەو مامۆستاي كۆمپيوتهرە.

كۆمپيوتهر زۆر بەسوودە.

يارمەتیی ئىمە دەدات.

بىنووسەوہ!

دایک

مندالئیکی ساوا بووم
کهی وهک ئیستاکه وابووم؟
دایکم به خییوی کردم
ئه و نه بوایه ئه مردم

به لایلیه و گۆرانی
رایژاندووم تا به یانی
به شیریی مه مکه کانی
منی به به رههم هانی

رهنجی له گهل کیشاوم
له باوه شیا دایناوم
به رگ و جلی بو شتووم
خزمهتی زۆری کردووم

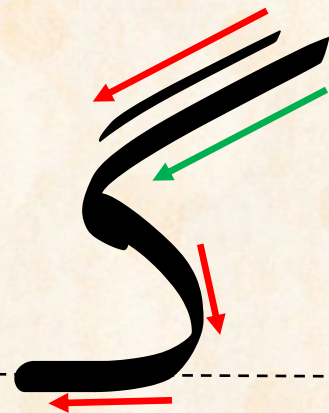
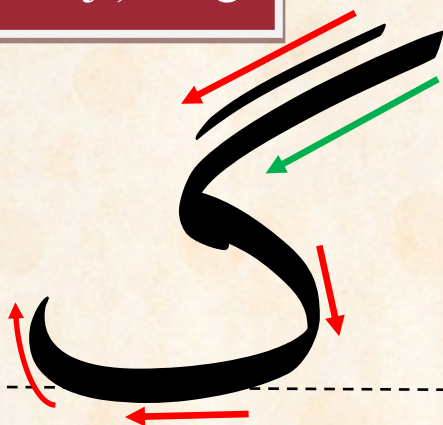
چاکهیی وا له بهر چاوم
ههتا له دنیا ماوم
ئه بی دلی نه شکینم
ئاره زوی به جی بینم.

فایه ق بیکهس

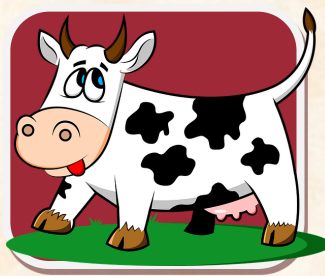
IPA: [g]

Kurdish (Kurmanji): G/g

وانه‌ی بیست و یه‌که‌م: پیتی (گ) له زمانی کوردیدا

سه‌گ

مانگا

گورگ

بخوینه‌وه!

گ گ

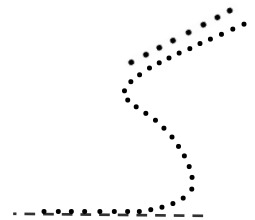
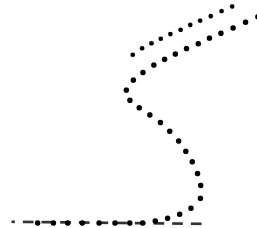
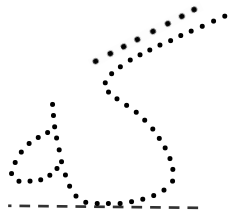
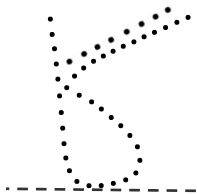
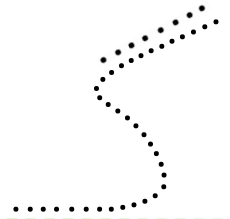
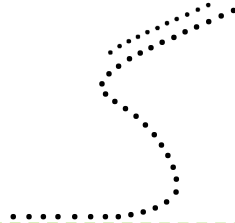
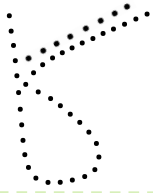
گ گ

بنووسه!

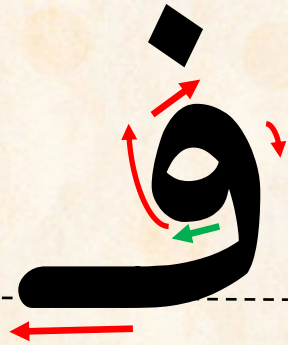
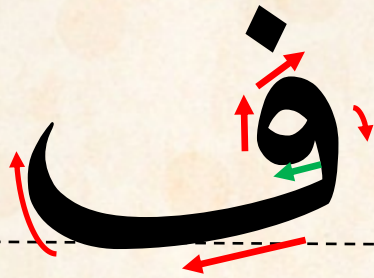
وانه‌ی بیست و یه‌که‌م: راه‌نشان
تکایه، چند جارِک پیتی (گ) بنوسه!

IPA: [f]

Kurdish (Kurmanji): F/f

وانه‌ی بیست و دوو: پیتی (ف) له زمانی کوردیدا

دهف

کفته

فرۆکه

بخوینهوه!

ف ف ف

بنووسه!

وانه‌ی بیست و دووهم: راهینان

تکایه، چند جاریک پیتی (ف) بنووسه!

ف

فه

ف

ف

ف

فه

ف

ف

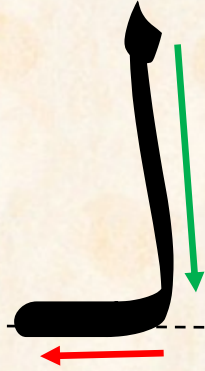
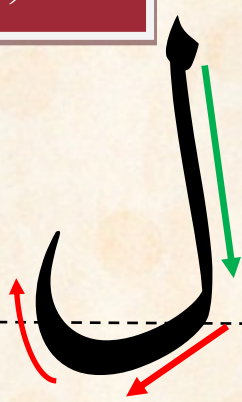

IPA: [l]

Kurdish (Kurmanji): L/l

وانه‌ی بیست و سییه‌م: پیتی (ل) له زمانی کوردیدا

قه‌ل

چۆله‌که

لۆکه

بخوینه‌وه!

ل ل ل ل

بنووسه!

وانه‌ی بیست و سییه‌م: راهیان

تکایه، چند جاریک پیتی (ل) بنوسه!

لا

له

ل

ل

لا

له

ل

ل

وانهى بىست و سىيەم: راھىنان

تکايە، بىخوئنهوہ و بىنووسهوہ!

سەفین و لانە سەير بکەن.

ئەوہ فرۆکەى کوردستانە.

فرۆکەى کوردستان بۆ يارمەتییە.

ئازارى کەس نادات.

بىنووسهوہ!

يارى

با ھەموو كۆبينە ۋە
بە باشى بىر كەينە ۋە
ئەمپۇ يارىمان ھەيە
ھەر خۇمان دەيبەينە ۋە

پىشبركى تۆپى پىيە
ھەر لا گۆلىكى لىيە
دەست نادەينە تۆپەكە
تۆپى پى بەس بە پىيە

گرنگ ھەر دلخوشىيە
فېربوون و سەركىشىيە
سەركەوين يان بدۆرپىن
توورەبوونمان قەت نىيە.

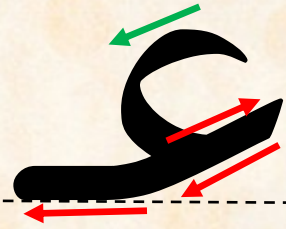
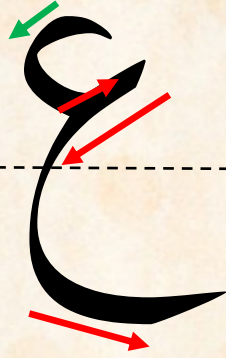
يارى بە ھاورپىيە
چىژ و خۇشىيە ژيانە
لەگەل ھاپۆلەكانم
ھەموو شتىك ھەر جوانە.

د. ھىوا سلام

IPA: [ʕ]

Kurdish (Kurmanji): ' / '

وانه‌ی بیست و چواره‌م: پیتی (ع) له زمانی کوردیدا

یه

نه‌عل

عاره‌بانه

بخوینه‌وه!

ع ع

ع ع

بنوسه!

وانه‌ی بیست و چوارم: راهینان

تکایه، چند جاریک پیتی (ع) بنووسه!

ب

ه

ع

ه

ب

ه

ع

ه

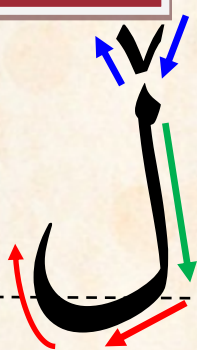

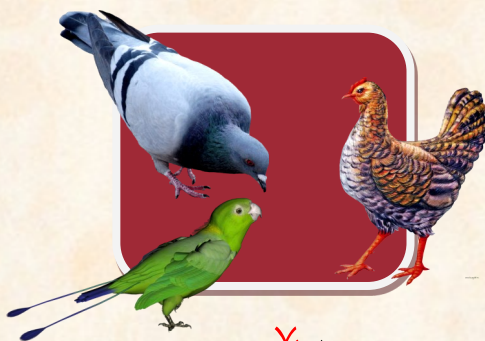
IPA: [ɫ]

Kurdish (Kurmanji): L / ll

وانه‌ی بیست و پینجه‌م: پیتی (ل) له زمانی کوردیدا

مال

بالنده

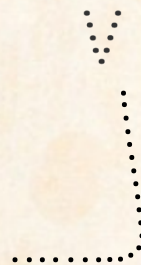
بخوینه‌وه!

ل

ل

ل

ل

بنووسه!

وانه‌ی بیست و پنجم: راهینان

تکایه، چند جاریک پیتی (ن) بنوسه!

The image shows a handwriting practice sheet for the Persian letter 'N' (ن). At the top, there is a red box with white text that reads: "وانه‌ی بیست و پنجم: راهینان" and "تکایه، چند جاریک پیتی (ن) بنوسه!". Below this, there are four columns of dotted 'N' characters for tracing. The first row is a dashed green line. Below are four rows of dashed black lines for independent practice.

IPA: [h]

Kurdish (Kurmanji):H/h

وانه‌ی بیست و شه‌شه‌م: پیتی (هه) له زمانی کوردیدا

ه

کاهوو

هه‌نار

بخوینه‌وه!

ه

ه

ه

ه

بنووسه!

وانه‌ی بیست و شه‌شهم: راهینان

تکایه، چند جاریک پیتی (ه) بنوسه!

ه

ه

ه

ه

ه

ه

ه

ه

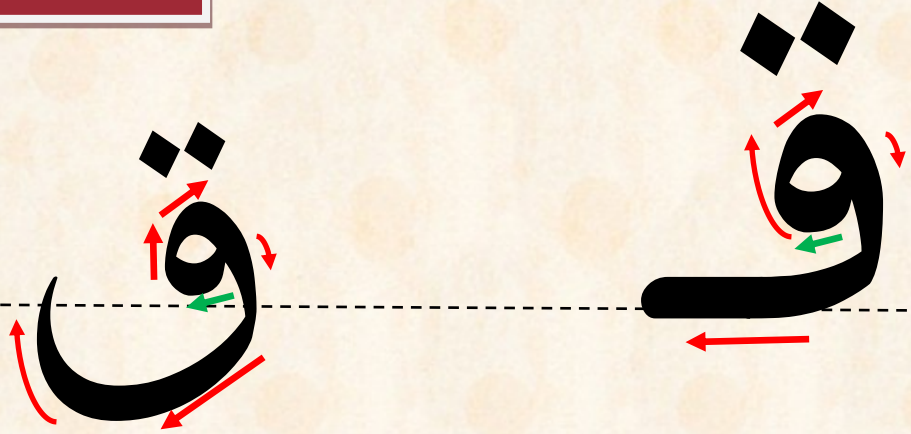

IPA: [q]

Kurdish (Kurmanji):Q/q

وانه‌ی بیست و چهوتهم: پیتی (ق) له زمانی کوردیدا

بوق

له قله ق

قه لا

بخوینه وه!

ق ق ق ق

بنووسه!

وانه‌ی بیست و جهوت: راهیتان

تکایه، چند جاریک پیتی (ق) بنوسه!

قا

قه

قق

ق

قا

قه

قق

ق

وانه‌ی بیست و جهوتهم: راهینان

تکایه، بیخوینه‌وه و بینووسه‌وه!

بۆق زیاتر له وشکانی دهژی.
زستانان له شوینی شیدار ده‌خه‌ویت.
به‌هاران دیته ده‌ره‌وه و مه‌له ده‌کات.
زۆر چه‌ز به بازدان ده‌کات.
میشوله ده‌گریت و ده‌یانخوات.

بینووسه‌وه!

دبستان

دبستان پر خواهشکه
ب هوگر و ههقالان
ب نقیس و مامۆسته
ب چیرۆک و نهوالان

ئهم ههمی ژئی چه ز دکن
ژ بو زانیی، کانییه
تیدا که نین، له یستۆک
دبستان خوش خانییه.

کامووران به درخان

دبستان = قوتابخانه

خواهشک = جوان

ههقال = هاوړی، برادر

نقیس = نویسن

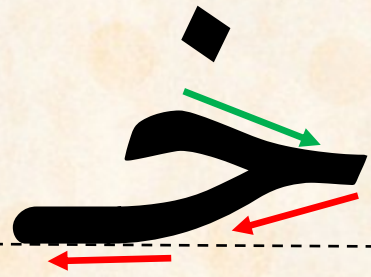
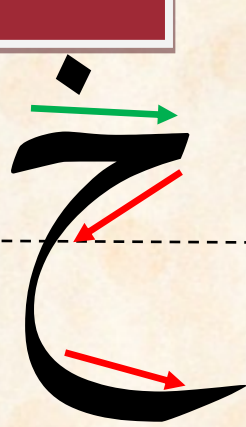
که نین = پیکه نین

له یستۆک = یاری

IPA: [x]

Kurdish (Kurmanji): X/x

وانه‌ی بیست و هه‌شتم: پیتی (خ) له زمانی کوردیدا

شاخ

به‌رخۆله

خورما

بخوینه‌وه!

خ خ

خ خ

بنووسه!

وانه‌ی بیست و هه‌شتم: راهینان

تکایه، چند جاریک پیتی (خ) بنووسه!

خا

خه

خ

خ

خا

خه

خ

خ

IPA: [dʒ]

Kurdish (Kurmanji):C/c

وانه‌ی بیست و نۆیه‌م: پیتی (ج) له زمانی کوردیدا

ج

ج

برنج

په‌نجهره

جانتا

بخوینه‌وه!

ج ج

ج ج

بنووسه!

وانه‌ی بیست و نۆیه‌م: راهینان

تکایه، چند جارێک پیتی (ج) بنووسه!

ج

جه

ح

ج

ج

جه

ح

ج

IPA: [ɣ]

Kurdish (Kurmanji): X̌/x̌

وانه‌ی سییه‌م: پیتی (غ) له زمانی کوردیدا

غ

غ

قه‌یماغ

قه‌لغان

غاردان

بخوینه‌وه!

غ غ

غ غ

بنووسه!

غ

غ

وانه‌ی سییه‌م: راهینان

تکایه، چند جاریک پیتی (غ) بنووسه!

ا

ه

ع

ف

ا

ه

ع

ف

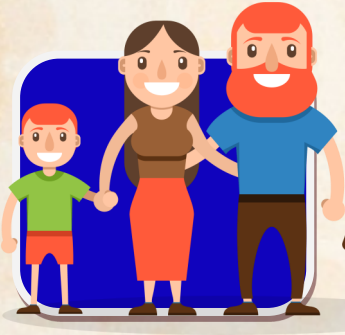
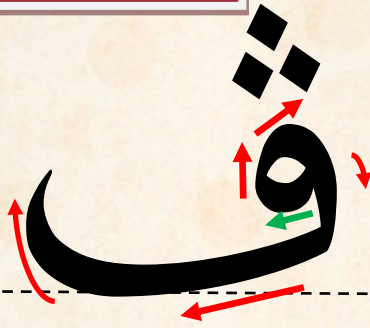

IPA: [v]

Kurdish (Kurmanji): V/v

وانه‌ی سی و یه‌که‌م: پیتی (ڤ) له زمانی کوردیدا

مروڤ

ئه‌ڤین

ڤیان

بخوینه‌وه!

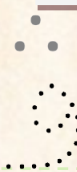
ڤ

ڤ

ڤ

ڤ

بنووسه!

وانه‌ی سی و یه‌که‌م: راهینان
تکایه، چند جاریک پیتی (قا) بنوسه!

قا

قه

ق

ق

قا

قه

ق

ق

وانه‌ی سی و یه‌که‌م: راه‌یتان

تکایه، بیخوینه‌وه و بینووسه‌وه!

خه‌نده خه‌لکی خانه‌قینه.

خانه‌قین شاریکی کوردستانه.

خانه‌قین به نه‌وت و خورما به‌ناوبانگه.

خه‌نده زیره‌که و شت ده‌خوینیه‌وه.

ماموستای خه‌نده ناوی ماموستا ئاواته.

بینووسه‌وه!

ناترسم

من مندالیکى وریام
چاونه ترسم، زور ئازام
زیرهک و خوینشیرینم
ناترسم که به ته نیام.

سیبه ری سهر دیواران
دهنگی با و دهنگی باران
دهزانم که سروشتین
دهرده که ون جارجاران.

جیهان پره له جوانی
له خووشی و میهره بانى
هیچ جیگای ترس نییه
نه رۆژی نه شهوانى.

د. هیوا سلام

IPA: [tʃ]

Kurdish (Kurmanji):Ç/ç

وانه‌ی سی و دووهم: پیتی (چ) له زمانی کوردیدا

چ

چ

ورچ

باخچه

چۆله‌که

بخوینه‌وه!

چ چ

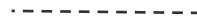
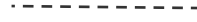
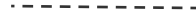
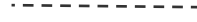
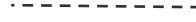
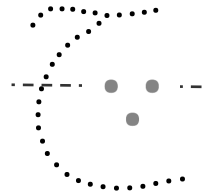
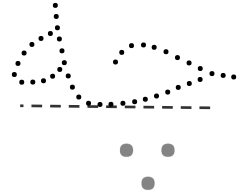
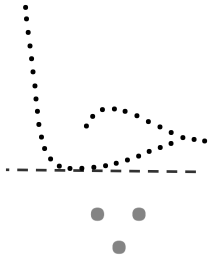
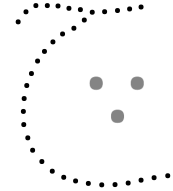
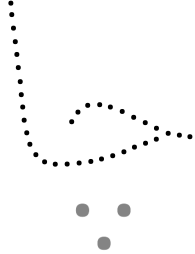
چ چ

بنووسه!

وانه‌ی سی و دووهم: راهیتان

تکایه، چند جاریک پیتی (چ) بنوسه!

وانه‌ی سی و دووهم: راهینان

تکایه، بیخوینه‌وه و بینووسه‌وه!

په‌ری به‌یانیان شیر و قه‌یماغ ده‌خوات.
قه‌یماغ له شیر دروست ده‌کریت.
به‌ره‌مه‌کانی شیر بو گه‌شه پیویستن.
ئه‌و زور چه‌زی له گوئی‌زی هه‌ورامانه.
هه‌ندی‌کجار گوئی‌ز و هه‌نگوین ده‌خوات.

بینووسه‌وه!

وانه‌ی سی و سییه‌م: ژماره‌کان

تکایه، چند جاریک هه‌ر ژماره‌یه‌ک بنووسه‌وه.

٤

٣

٦

١

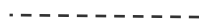
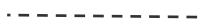
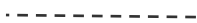
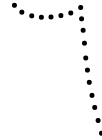
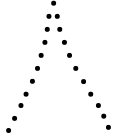

وانه‌ی سی و سییه‌م: ژماره‌کان

تکایه، چند جاریک هه‌ر ژماره‌یه‌ک بنوسه‌وه.

وانه‌ی سی و سییه‌م: ژماره‌کان
تکایه، چند جاریک هه‌ر ژماره‌یه‌ک بنووسه‌وه.

۱۶

۱۱

۱۰

۹

پاشکۆ (کوردستان)
پهینانی گشتی

کوردستان ولاتی کوردانه.
داگیرکه ران کوردستانیان دابهش
کردوو و ئازاری خه لکه که ی دهدهن.
به لام کوردان بهرده و امن له بهرخودان
و ههولی ئازادبوون دهدهن.

بینووسه وه!

راھینانی گشتی

پاشکۆ (ئەحمەدی خانی)

شاعیریکی گەورە و یەكەم نووسەری
کوردە که بانگەوازی بو
سەر بە خۆبوونی کوردستان کردوو.
هەر وه ها مەم و زینی نووسیوه ته وه که
یه کیکه له شاکاره کانی ئە دە بی کوردی.

بینووسه وه!

راھبانی گشتی

پاشکۆ (ئەسپی کوردی)

ئەسپی کوردی ئەسپێکی رەسەنە.
کورد لە سەر دەمی مادەکانەووە ئەم
ئەسپەیی پەرۆەر دە کردوووە.
ئێستا لە رۆژەلاتی کوردستان گرنگی
زۆر بە ئەسپی کوردی دەدرییت.

بینووسەو!

پاڻياني گشتي

پاشڪو (لهڪي)

لهڪي زاريڪي سه رهيڪي زماني
ڪوردييه. ڪورداني لهڪ و لوور له
باشووري رڙهه لاتي ڪوردستان
دهڙين. خاوهني ڪهلتووريڪي
دهوله مهندن و چهندين شاريان ههيه.

بينوسه وه!

پاښتانه گشتی

پاشکو (نه وروژ)

نه وروژ جه ژنيکي ره سيني

کورده وار ييه. هه روه ها، سه ري سالي

نوي کوردييه. نه وروژ گريډ راوي

دروو ستبووني دهوله تي ماده، که

يه که م ئيمپراتوري کورديي بووه.

بينووسه وه!

راھینانی گشتی

پاشکۆ (جہ لادہت بہ درخان)

جہ لادہت بہ درخان یان میر جہ لادہت
کورپی میرانی بہ درخانییہ کان بوو. ئەو
یہ کیکی بوو لہ رو شنبیرہ کہ موینہ کانی
کورد. خزمہتی زوری زمانی کوردی و
رۆژنامہ گہریی کوردی کردووہ.

بینووسہ وہ!

پاشکۆ (رۆژنامه‌ی کوردستان)

پاشکۆ (رۆژنامه‌ی کوردستان)

رۆژنامه‌ی کوردستان یه‌که‌م رۆژنامه‌ی
کوردیه. له ٢٢ی نیسانی ١٨٩٨ له
قاهیره چاپ کرا. میقداد به‌درخان
سه‌رپهرشتی ده‌کرد و ٣١ دانه‌ی لی
چاپ کرا.

بینوسه‌وه!

راھینانی گشتی

پاشکۆ (قازی محەمەد)

پیشەوا قازی محەمەد یەکیکە لە
گەورەترین پیاوانی میژووی کورد. ئەو
سەرۆککۆماری یەكەم کۆماری
کوردستان بوو لە مەھاباد. ژيانی خۆی
کرده قوربانی بو کورد و کوردستان.

بینوسەوه!

پهینانی گشتی

پاشکۆ (باکوری کوردستان)

باکوری کوردستان گه وره ترین

پارچه ی کوردستانه که له لایهن

تورکیا وه داگیر کرا وه. ئامه د پایته ختی

باکوری کوردستانه. کوردانی باکور به

کورمانجی و زازاکی قسه ده که ن.

بینووسه وه!

پهینانی گشتی

پاشکۆ (باشووری کوردستان)

باشووری کوردستان له لایهن

عیراقهوه داگیر کراوه. له دوای

۱۹۹۱هوه بهشیک له باشووری

کوردستان ئازاد کرا و حکومت و

په رهمانی کوردستان درووست کران.

بینووسهوه!

پاشکۆ (پۆژھەڵاتی کوردستان)

پاشکۆ (پۆژھەڵاتی کوردستان)

پۆژھەڵاتی کوردستان لە لایەن

ئێرانەو داگیر کراوە. گەورەترین

شاری پۆژھەڵات شاری کرماشانە.

کرماشان شاریکی دێرین و میژووویە.

شوینەواری تاقووسان لە کرماشانە.

بینوسەو!

پهینانی گشتی

پاشکۆ (پۆژئاوای کوردستان)

پۆژئاوای کوردستان له لایه‌ن سووریاوه
داگیر کراوه. له دوا‌ی شۆرشێ گهلانی
سووریا، پۆژئاوا یان پۆژئاقا ئازاد کرا.
دواتر، ده‌وله‌تی تورک شاره‌کانی عه‌فرین و
گری سپی و سه‌ری کانی داگیر کرده‌وه.

بینوسه‌وه!